

Voorwoord van de voorzitter

Beste leden,

Wat schrokken we destijds toen Hans Alders bekend maakte dat vrijwel elk huis in het aardbevingsgebied versterkt moest worden, ca 22.000 huizen! We waren bang dat de versterking als een bulldozer over de Ommelanden zou razen. Maar ja, 'veiligheid voorop' en wellicht bood het ook kansen. De een wilde wel en de ander wilde niet. In ieder geval moest het in overleg met de bewoners, en dorpen moesten integraal worden aangepakt, aldus de GBB.

Eric Wiebes vond de operatie echter te duur, en - eureka - hij besloot de gaskraan te gaan dichtdraaien. Daardoor wordt het straks veiliger en is versterking voor de meeste huizen niet meer nodig - en Hans Alders dus ook niet meer. Exit Hans. Maar ja, welk huis moest nog wel worden versterkt?

Een verstandig mens was dan begonnen met het zo snel mogelijk inventariseren van de huizen om te bepalen welke nog (lang) onveilig zouden blijven. Want dat wil je toch weten?

Maar nee, Eric Wiebes wilde maximaal bezuinigen op de versterking en liet eerst NAM en ingewikkelde geleerden hun gang gaan. Want NAM had een goedkoop tovermiddel: met een computergame kon NAM heel snel van elk huis bepalen of het veilig was. En, zo dacht Eric Wiebes, omdat het steeds veiliger wordt, gaan we langzaam te werk: waarom geld uitgeven als het over een jaar of vijf niet meer nodig is? En zo schoof de versterking maand na maand op en werd het over de jaren uitgesmeerd.

Om het de bewoners goed uit te leggen, bedacht het ministerie van EZK een paar nieuwe begrippen - P50 en P90. Als een bewoner zou vragen of zijn huis veilig was, kon men deftig zeggen: "Nee, uw huis zit in de P50 groep", of, "Nou, niet helemaal, uw huis zit in de P90 groep", of: "Ja hoor, want uw huis zit noch in de P50, noch in de P90 groep". Het zou iedereen dan helemaal duidelijk zijn.

Er waren medewerkers binnen de NCG die de zaak niet helemaal vertrouwden: "Wat als P90 in werkelijkheid P50 is en wat als mensen buiten die groepen in werkelijkheid toch P50 of P90 zijn?" Deze mensen werden rap ontslagen door het ministerie van EZK. Immers, zij verpestten het draagvlak voor de nieuwe aanpak. En zo verdwenen de naaste medewerkers van Hans Alders.

De gemeenten en de provincie begrepen niet precies wat P50 en P90 betekende en hielden hun mond want zij wilden niet dom overkomen. Er was één partij die zich openlijk distantieerde van het semi-wetenschappelijk gewauwel en van het Plan van Aanpak dat daarop was gebaseerd. Dat was de GBB die daarover op 3 november een persbericht deed uitgaan.

Nu gemeente Loppersum en NCG bewoners voorlichten over P50 en P90 blijkt dat de bewoners zo dom nog niet zijn. Maar hun vragen worden niet beantwoord. Gemeenten en provincie lijken nu bakzeil te halen en zich alsnog tegen de versterkingsaanpak te keren. De chaos is compleet.

De bewoners van het aardbevingsgebied zijn iets kwijtgeraakt: hun veiligheid. Deze is hen eerst langzaam maar zeker ontstolen door de ondermijning van hun huizen vanwege de gaswinning.

Eric Wiebes leek de veiligheid terug te gaan geven maar definieerde dit uiteindelijk met gewauwel. Nu weet niemand meer of zijn huis blijft staan bij een beving van kracht 5, iets waar we volgens het SodM rekening mee moeten houden. En als het aan Eric Wiebes ligt, komen de meeste inwoners van Groningen dat ook niet meer te weten. Tenzij de zware beving komt. Dan weet iedereen of zijn huis veilig is.

Jelle van der Knoop

Voorzitter Groninger Bodem Beweging

- Aanhoudend Pietenprotest in Groningen -

Inhoud

Versterking: [Lees meer](#)

Mijnbouw: [Lees meer](#)

Zojuist verschenen: [Lees meer](#)

Zojuist geopend: [Lees meer](#)

Op de agenda: [Lees meer](#)

Colofon: [Lees meer](#)

Versterking

Plan van Aanpak NCG

Op 22 november is het definitieve Plan van Aanpak voor de versterking van woningen door NCG openbaar gemaakt.

De Groninger Bodem Beweging acht het Plan van Aanpak volstrekt niet acceptabel, en heeft daarover een duidelijk persbericht op 3 november doen uitgaan. De gebruikte methodiek, het HRA-model van de NAM, om veilige en onveilige huizen van elkaar te onderscheiden schiet namelijk ernstig tekort. In de huidige onduidelijke uitwerking van de plannen ziet de GBB haar oordeel bewaarheid worden.

Aanpak gemeente Loppersum

De versterkingsoperatie vindt plaats in 7 gemeenten (rekening is gehouden met de herindeling): Delfzijl, Appingedam, Hogeland, Groningen, Midden-Groningen, Oldambt en Loppersum. Per gemeente wordt er door de NCG en de gemeente, via een lokale stuurgroep, een plan opgesteld.

De gemeente Loppersum heeft als eerste dit plan met haar inwoners gedeeld.

Met een brief werden de inwoners ingelicht, en uitgenodigd, per dorp, om naar 1 van de 14 informatiebijeenkomsten te komen. Deze zijn en worden gehouden van 10 december tot en met 20 december.

Ziehier het plan van aanpak van de gemeente Loppersum (verstopt op de website; typ zo nodig in het zoekveld: "plan van aanpak"):

[https://www.loppersumversterkt.nl/document.php?](https://www.loppersumversterkt.nl/document.php?fileid=96940&f=6a0be448da8150c5c4b855f9e14a8a9c&attachment=1&c=44704)

[fileid=96940&f=6a0be448da8150c5c4b855f9e14a8a9c&attachment=1&c=44704](https://www.loppersumversterkt.nl/document.php?fileid=96940&f=6a0be448da8150c5c4b855f9e14a8a9c&attachment=1&c=44704)

Bewoner centraal

Opvallend is dat het plan van aanpak het heeft over een "persoonlijke uitnodiging", terwijl de brieven geadresseerd zijn "aan de bewoner(s) van dit adres".

Opvallend is ook dat de boodschap van de brief vaak een andere is dan de bewoners eerder te horen kregen. Bewoners met al een eerder versterkingsadvies, dat een zeer ingrijpende versterkingsoperatie adviseerde, kregen nu opeens een brief met de strekking dat er geen enkele sprake is van een verhoogd risicoprofiel. Zelfs mensen die al een preventieve steunpilair dwars door de woonkamer hebben kregen een dergelijke brief.

In de bijeenkomsten werd verteld dat de inwoners deze brief hebben gekregen op basis van het HRA-model, en niet op basis van een echte inspectie. Alsof het heel normaal was, dat het kon afwijken!

Buitengewoon verwarrend voor de bewoner. Buitengewoon onbetrouwbaar van de overheid die per brief een andere "waarheid" verkondigt.

Bewoner in verwarring

Het officiële Plan van Aanpak zegt met koeienletters op de voorkant dat de bewoner centraal staat, maar dat blijkt dus toch niet zo te zijn in de praktijk: het HRA-model van de NAM staat centraal. Om het de bewoner ook verder niet al te gemakkelijk te maken zijn de benamingen aangepast: een inspectie heet nu opeens een "opname". En een opname wordt gevolgd door een "beoordeling". Pas daarna komt een versterkingsadvies. Misschien.

En er worden "profielen" geïntroduceerd. Op de bijeenkomsten werd uitgelegd dat er drie profielen zijn: verhoogd risicoprofiel, licht verhoogd risicoprofiel, en normaal risicoprofiel. Maar in de meeste brieven wordt gesproken over een "niet verhoogd risicoprofiel". Wat zou dat dan zijn? Dezelfde onduidelijkheid geldt voor termen waarmee gesmeten wordt, zoals Batch 1467, batch 1467+, batch 1588, batch 1581, Heft in Eigen Hand, Eigen Initiatief, HRA, P50, P90, profiel dit of dat, cluster dit of dat, seismisch risico, Schaal van Richter, grondversnelling, grondsnelheid, periode dit of dat, NPR 2015, NPR 2018, de invloed van de NAM, van het ministerie EZK, van onderzoeksbureaus als TNO, of SodM, KNMI, het is volstrekt onmogelijk voor "gewone mensen" om er nog een touw aan vast te knopen. En mensen die "ervoor gestudeerd hebben" staan hoofdschuddend aan de zijlijn.

Bewoner aan de goden overgeleverd

Enkele observaties van de bijeenkomsten (tot nu toe):

- Als trouwe dienaar is gespreksleider Jaap Jepma onmisbaar om de confronterende vragen en de boosheid van de Groningers voor Pier Prins (wethouder Loppersum) en Manno Bannink (versterkingspunt Loppersum NCG) in behapbare vragen om te zetten.

- De NCG en gemeente zijn openlijk ongelukkig met het besluit van Wiebes van 22 mei om de versterking tijdelijk stop te zetten. Het heeft een jaar vertraging opgeleverd. Van versnellen – wat in het Plan van Aanpak een trefwoord is – is totaal geen sprake.
- Het HRA-model is ongeschikt om te bepalen welke panden versterkt moeten worden, het is hooguit bruikbaar voor de prioriteitstelling: welk pand moet het eerst bekeken worden? Echte opnames en beoordelingen moeten daarna uitwijzen of versterking nodig is.
- Eerder geïnspecteerde panden staan achteraan in de rij voor herbeoordeling wanneer ze niet tot de P50 behoren – ondanks dat gemeente en NCG beweren dat ze iets anders van plan zijn – zo blijkt uit de tijdsfaseringen in het plan.
- Er is nog geen geld van de minister.
Dus de plannen van de NCG en de gemeente zijn op dit moment niet meer dan “goede bedoelingen”.

“De bewoners zijn aan de goden overgeleverd”, verzuchtte iemand op de tweede bijeenkomst in Loppersum op 14 december. Was het maar waar!!!

De NAM kan vandaag of morgen de Grote Klap veroorzaken. En voor de versterkingsoperatie moeten de bewoners het hebben van de NCG en de gemeente. Daar zul je maar aan overgeleverd zijn!

Aanpak gemeente Oldambt

Ook in deze gemeente zijn voor het eerst panden aangewezen die opgenomen moeten worden voor mogelijke versterking. De schaal is hier veel kleiner. Waar het in Loppersum om 2.496 adressen gaat, betreft het in Oldambt “slechts” 95 adressen.

Ongeveer 200 bewoners kwamen naar de informatiebijeenkomst in Winschoten, op 13 december. Ook hier een spervuur van vragen, en veel onzekerheden. Maar doordat het om een klein aantal adressen gaat verwachten de NCG en de gemeente hier de versterkingsoperatie zonder veel problemen te kunnen uitvoeren.

NCG

De waarnemingsperiode van de waarnemende NCG, Herman Sietsma, eindigt 31 december 2018. Zijn opvolger is Peter Spijkerman. Deze is per 1 december 2018 benoemd tot directeur van de NCG.

De titel “nationaal coördinator” vervalt. Dit hangt samen met het ingeperkte takenpakket van de NCG: de NCG is voortaan niets meer dan de uitvoeringsorganisatie van de versterkingsoperatie.

- Eindejaarstrekking -

...HAAGSE TRADITIE...!

Mijnbouw

Instemmingsbesluit gaswinning 2018-2019

Minister Eric Wiebes van Economische Zaken en Klimaat heeft op 14 november 2018 het instemmingsbesluit voor de gaswinning voor het gasjaar 2018-2019 (1 oktober 2018 tot 1 oktober 2019) gepubliceerd. De NAM mag (en moet) 19,4 miljard kuub winnen. De NAM doet dat met een goedgekeurde "operationele strategie".

Het instemmingsbesluit is hier te vinden:

<https://www.rvo.nl/subsidies-regelingen/bureau-energieprojecten/lopende-projecten/gaswinning/gaswinning-groningen/instemmingsbesluit-2018>

Tot en met 24 december kan beroep worden aangetekend. Alleen degenen die eerder een zienswijze bij het ontwerpbesluit hebben ingediend of mede-ondertekend kunnen in beroep gaan. De GBB zal ook beroep aantekenen. Aan de provincie Groningen heeft Derwin Schorren op 12 december uitgelegd waarom in beroep gaan belangrijk is. Zie: <https://www.groninger-bodem-beweging.nl/981-gbb-over-beroep-instemmingsbesluit-wiebes-12-december-2018>
Inmiddels is duidelijk dat de provincie in beroep zal gaan.

Voortgang van de afbouw van de gaswinning

Zoals bekend heeft minister Eric Wiebes in de brief van 29 maart 2018 aangekondigd dat de gaswinning versneld afgebouwd wordt, en uiterlijk in 2030 geheel stopgezet is. Het meerjarenplan dat daarbij hoort is het zogenaamde "basispad". Daarbij ziet de winning er (afgerond) zo uit:

gasjaar	mrd kuub
2018/19	19,4
2019/20	17,4

2020/21	13,6
2021/22	11,4
2022/23	4,1
2023/24	3,2
2024/25	2,7
2025/26	1,8
2026/27	1,4
2027/28	0,9
2028/29	0,5
2029/30	0,2

Het gasjaar loopt van 1 oktober tot 1 oktober. De getallen zijn die van gemiddeld warm jaar (in een koud jaar mag de NAM meer winnen). In dit overzicht is ook het instemmingsbesluit voor 2018/19 verwerkt. Een stevige stap wordt gezet in 2022/2023. Dat komt doordat in 2022 de stikstoffabriek in Zuidbroek gereedkomt. Dat scheelt 7,0 miljard kuub op jaarbasis. In de originele brief van 29 maart wordt een heel pakket van maatregelen opgesomd die tot realisatie van dat basispad moet leiden.

Voortgang

Op 3 december 2018 heeft de minister een brief aan de Tweede Kamer gestuurd over de voortgang van de maatregelen. Ziehier deze brief:

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/gaswinning-in-groningen/documenten/kamerstukken/2018/12/03/kamerbrief-tussentijdse-voortgangsrapportage-maatregelen-afbouw-gaswinning-groningen>

Dezelfde dag kwam een hoge afvaardiging van het ministerie van EZK, samen met onder meer de directeur van GTS, een toelichting geven aan de Groninger Bodem Beweging en het Gasberaad. De kern van de brief van de minister, en van de toelichting van de afvaardiging, is dat men op schema ligt, en dat er bij een paar maatregelen zelfs meevallers te melden zijn.

- de inkoop van extra stikstof kan ongeveer 1,0 mrd meer besparing opleveren dan werd ingeschat
- er wordt in Duitsland een extra mengstation ingezet: dat scheelt ongeveer 2,0 mrd kuub
- de bouw van de stikstofinstallatie in Zuidbroek (de belangrijkste maatregelen van het pakket) ligt op schema, de fabriek kan 1 april 2022 operationeel zijn.
- de 9 grootste industriële gebruikers (die elk meer dan 100 miljoen kuub per jaar gebruiken) werken goed mee met de gevraagde ombouw naar een andere energiebron, en worden bovendien met wetgeving gedwongen over te stappen voor 2022.

De inschatting is nu dat eerder dan in 2030 de gaswinning geheel gestopt kan worden, wellicht in 2027. Voor RTV Noord zei Bart Jan Hoevers, algemeen directeur van GTS, dat de einddatum dichterbij 2025 dan bij 2030 zal kunnen liggen.

Lezing Jacques Hagoort, 12 december 2018

Deze lezing werd gegeven in de Nicolaikerk in Appingedam. Er waren zo'n 150 belangstellenden aanwezig.

Jacques Hagoort is werkzaam geweest als onderzoeker en reservoir ingenieur (Shell), als raadgevend ingenieur in de (upstream) olie- en gasindustrie (Hagoort & Associates BV) en als hoogleraar reservoirtechniek (TU Delft). Het bijzondere van zijn lezing was dan ook de zeer technische inslag, hoewel hij de politieke besluitvorming niet schuwde.

In het eerste deel legde hij uit dat hij, als drukspecialist, in 2014 gepleit had voor een verlaging van de productie, gecombineerd met stikstofinjectie. Door aan de ene kant het aardgas te winnen, en aan de andere kant stikstof in te brengen, had de druk in het veld constant kunnen worden gehouden. Daardoor hadden de verdere aardbevingen voorkomen kunnen worden. Destijds is daar echter niet voor gekozen, en inmiddels is de optie niet meer realistisch.

Hij heeft zelf een model ontwikkeld waarmee het verband tussen de gaswinning, de drukdaling en de kans op het optreden van de aardbevingen kan worden bepaald. De aardbevingen zullen vooral doorgaan omdat er drukverschil is tussen het cluster Loppersum (waar niet meer gewonnen wordt) en de overige clusters (waar wel gewonnen wordt, en de druk dus daalt).

Er zijn tot heden 316 aardbevingen met een kracht boven 1.5 geweest in het Groningenveld (bron: KNMI).

Na de pauze legde hij uit wat er nog aan aardbevingen te verwachten is.

Als het "basispad" van het kabinet gerealiseerd wordt komen er waarschijnlijk nog 80 bevingen met een kracht boven de 1.5 tot en met 2030:

kracht	aantal
1.5 – 2.0	55
2.0 – 2.5	17
2.5 – 3.0	5
3.0 – 3.5	2
3.5 – 4.0	1

Na 2033 worden in het model van Hagoort geen aardbevingen meer verwacht.

Schouder aan schouder, protest tegen gaswinning 13 december

Op het Guyot-plein in Groningen, nabij de rechtbank, protesteerden op 13 december ruim zeventig actievoerders tegen de winning van aardgas uit de kleine velden. Het was een landelijke actie, gekoppeld aan een rechtszaak over de proefboring bij Nij Beets in Friesland. Jan Dales, Groninger Bodem Beweging: "Wij kampen al met schade, maar in het slechtste geval krijg je hetzelfde ritueel ook in andere delen van het land. Het is goed dat burgers dit doen. Daardoor voel je je meer gesteund."

Politieoptreden bij acties Code Rood

Code Rood heeft een actieweek gehouden, van 24 augustus tot 31 augustus.

We hebben daarover in de vorige nieuwsbrieven bericht. Zeer opvallend was het als repressief en intimiderend ervaren politieoptreden, zowel tijdens het kamp in Leermens, maar ook daarna, tijdens de protestmars van Delfzijl naar Farmsum, de blokkade in Farmsum en de mars naar Amsweer.

Veel deelnemers aan de acties hebben daarover later bij de politie geklaagd. De politie Noord-Nederland is daarvoor de verantwoordelijke instantie. De politie heeft een keurige klachtenregeling, waarvan gebruik gemaakt is. Ook de GBB heeft een klacht ingediend.

De politie wees in eerste instantie ongeveer iedere klacht af als zijnde "niet-ontvankelijk", maar daarin lijkt onderwijl verandering te zijn gekomen. Inmiddels zijn er gesprekken geweest met enkele individuele klagers. De klacht van de GBB, die eerst ook als niet-ontvankelijk was afgedaan, wordt alsnog behandeld. De politie heeft gemeld dat er op 14 december een interne evaluatie is uitgevoerd, daarna zal contact worden opgenomen met de GBB.

Zojuist verschenen

NAM Crisis Management Plan

Door een WOB-verzoek werd het calamiteitenplan van de NAM openbaar. Zoals elk groot bedrijf heeft de NAM een crisisplan klaarliggen, met daarin draaiboeken hoe te handelen na een calamiteit. Daarin wordt ook ingegaan hoe de NAM gaat optreden na een zware beving, met gewonden en doden. Men houdt dan rekening met relletjes en grote verontwaardiging. En een stortvloed van kritiek. Er wordt meteen beveiliging voor de directie geregeld. Ook zal de NAM in zo'n geval de verantwoordelijkheid op zich nemen, maar geen schuld erkennen. "Niet bang zijn om sorry te zeggen, ondertussen juridisch advies inwinnen" staat in het plan.

Aan het welzijn van de slachtoffers wijdt het calamiteitenplan alleen clichématige teksten:

"Onze gedachten gaan uit naar de naaste familie en alle betrokken".

Opvallend is de zorg die uitgesproken wordt voor reputatieschade van de Shell....

Zie hier het volledige

calamiteitenplan: https://cms.rtvnoord.nl/content/pdf/181127_1129_NAMCrisisplan.pdf

Zojuist geopend

Stut-en-Steun met inloopsprekuren (herhaling)

Stut-en-Steun heeft, naast het vaste inloopsprekuren in Appingedam, ook twee inloopsprekuren op locatie.

Appingedam	maandagmiddag	14.00-16.00 uur	Stut-en-Steun Spoorbaan 1
Kolham	vrijdagmiddag	13.30-16.30 uur	De Mainschoar Hoofdweg 81-a
Uithuizen	woensdagochtend	09.30-12.30 uur	De Fakkel Oosterstationstraat 14

Stut-en-Steun geeft ondersteuning bij elke vraag over schade, versterking, regels.

Stut-en-Steun is altijd bereikbaar per e-mail en tijdens kantooruren per telefoon.

Ook is op afspraak een persoonlijk gesprek mogelijk.

Stut-en-Steun is gratis en onafhankelijk. Stut-en-Steun is opgericht door de Groninger Bodem Beweging en het Gasberaad, en wordt beheerd door beide organisaties middels een gezamenlijke stichting.

Stut-en-Steun, Spoorbaan 1, 9901 DD Appingedam, 050 – 2112044, welkom@stutensteun.nl
www.stutensteun.nl

Op de agenda

Gas, het verhaal van een vluchtige bodemschat

Toneelgroep Jan Vos speelt Gas. Op locatie tot en met 30 december in Zuidlaren.

Wegens de grote belangstelling zijn er twee extra voorstellingen, op 5 en 6 januari.

Zie: <https://gas.toneelgroepjanvos.nl/>

Een indrukwekkend toneelstuk, in 3 bedrijven, met bekende acteurs als Helmert Woudenberg, Paul Kooij en Trudi Klever. Schrijver is Tjeerd Bisschoff, regisseur Jeroen van den Berg.

Zie recensie Derwin Schorren:

<http://www.groninger-bodem-beweging.nl/969-gas-een-familiekroniek>

Pictura, tentoonstelling (vooraankondiging)

Van 27 januari t/m 10 maart 2019 is er in Pictura een tentoonstelling over Groningen als aardbevingsgebied. Meerdere kunstenaars, waaronder tekenaar Pluis, zullen daar hun kunstwerken exposeren. Zie www.pictura-groningen.nl

Contact GBB

Mailcontact heeft de voorkeur.

Het e-mailadres is: contact@groninger-bodem-beweging.nl

Leden kunnen ook telefonisch contact opnemen:

op maandag van 14:00 tot 16:00 uur, en

op dinsdag van 19.30 tot 21.30 uur

op telefoonnummer **06 2161 5080**.

Indien gewenst is het dan ook mogelijk om een afspraak te maken voor een uitgebreider gesprek op het kantoor van de Groninger Bodem Beweging.

Het kantoor- en postadres is Stationslaan 8, 9919 AB Loppersum.

NB De pers kan bellen naar **06 1726 8247**.

NB Voor individuele hulp en ondersteuning rond schade, versterking en regelingen is er Stut-en-Steun, Spoorbaan 1, 9901 DD Appingedam, welkom@stutensteun.nl, 050 211 2044.

Copyright © Groninger Bodem Beweging, All rights reserved.

Geen nieuwsbrief meer ontvangen?

[uitschrijven](#)

Drop Content Blocks Here